

مصاحبه تلفنی خبرنگار بخش فارسی رادیو و تلویزیون سوئد

با آقای دکتر ابراهیم یزدی (۷۴/۰۷/۲۸)

س ۱- نزدیک به یک هفته است که وضعیت دانشگاه‌های ایران ناآرام است و خبرهایی که به دست ما می‌رسد حاکی از آن است که دانشجویان اعلام کرده‌اند که روز یکشنبه ۳۰ مهرماه، (پس فردا) تظاهراتی را برگزار می‌کنند. از دیدگاه شما آیا در روز ۳۰ مهرماه چنین تظاهراتی برپا خواهد شد یا نه؟ و دیگر اینکه موضع نهضت آزادی ایران در رابطه با اوضاعی که در دانشگاه‌های ایران پیش آمده چیست؟

ج- مطالبی که جنابعالی فرمودید چند وجه دارد: یکی اینکه آیا در روز ۳۰ مهرماه این تظاهرات اعلام شده برگزار خواهد شد یا خیر، من نمی‌توانم پیشگویی کنم. آقای وزیر کشور در سخنانی همین چند روز پیش اعلام کردند که هر نوع تظاهرات و یا راهپیمایی باید با اجازه و اطلاع قبلی وزارت کشور باشد و آگاهان سیاسی و تحلیلگران نظرشان این است که سخنان وزیر کشور جوابی است به اطلاعیه‌ای که دانشجویان منتشر کردند. در مورد برگزاری تظاهرات، احتمالاً دولت جلوی آن را خواهد گرفت. این قسمت اول و اما اینکه چرا این تظاهرات و اینگونه مسائل اتفاق می‌افتد، خوب طبیعی است. در انتخابات دوره پنجم مجلس شورای اسلامی گروه‌های مختلف فعال هستند و این نوع درگیری‌ها در میان جناح‌های مختلف حاکمیت ممکن است شدیدتر هم بشود.

س ۲- موضع نهضت آزادی ایران در رابطه با این حرکت چیست؟

ج - نهضت آزادی معتقد است که باید جلوی این نابسامانی‌ها و تهاجمات و برهم‌زدن‌ها را در دانشگاه‌ها گرفت. محیط دانشگاه‌ها در وهله اول می‌طلبد که باز و آزاد باشد و اندیشه‌های گوناگون در یک جو باز به بحث و گفت‌وگو گذاشته شوند. آقای دکتر سروش به دعوت انجمن اسلامی دانشجویان دانشکده فنی برای ایراد سخنرانی رفته بودند. عده‌ای به آنجا ریختند و مانع سخنرانی ایشان شدند. ما این عمل را محکوم می‌کنیم. این اعمال به نفع گردانندگان این نوع تحریکات هم نیست. این نوع تحریکات قطعاً به اعتبار جمهوری اسلامی در دنیا و حتی در داخل کشور لطمه می‌زند. ما با این نوع تحریکات و اعمال مخالفیم و آن را نه تنها برای حاکمیت و نظام بلکه برای مملکت‌مان مضر می‌دانیم. متفکرین ایرانی و صاحب‌نظران ایرانی چه درباره مسائل سیاسی و چه در مورد مسائل عقیدتی و عرفانی باید حق داشته باشند که آزادانه و در محیطی سالم و آرام نظریات خود را بیان کنند و اگر کسانی هستند که نظریات مخالف قابل عرضه‌ای دارند آنها هم آزادانه حرفشان را بزنند. با اینگونه اعمال و خشونت‌ها جلوی ابراز عقاید را گرفتن قطعاً مضر است.

س ۳- آقای دکتر علیرغم آنچه که وزیر کشور در رابطه با راهپیمایی و تظاهرات دانشجویان اعلام کردند، آیا تصور می‌کنید که دانشجویان به حرکت خود ادامه دهند و اگر چنین شود، آیا جمعیت نهضت آزادی ایران از این حرکت حمایت خواهد کرد و آیا نفرات نهضت آزادی در این تظاهرات به حمایت از دانشجویان ایرانی برخوانند خاست؟

ج - الان زود است که ما بتوانیم پیش‌بینی کنیم که چه اتفاقی خواهد افتاد.

س ۴- با توجه به سوابق نهضت آزادی ایران که یکی از احزاب سیاسی و سابقه‌دار ایران و از همراهان دکتر مصدق پیشوای نهضت ملی ایران بوده است، آیا امروز این نهضت همچنان در مسیر استقرار نظام حاکمیت ملی و دفاع از آزادی‌های اساسی قرار دارد یا اینکه خواهان نوعی اصلاح‌طلبی و رفورمیسم در وضع موجود کشور است؟

ج - باید عرض کنم که آرمان یک قضیه است و فعالیت‌های واقعی و عینی قضیه دیگری است. ما همانطور که بارها اعلام کرده‌ایم به آرمان‌های انقلاب اسلامی که ادامه مبارزات ملت ما از آغاز قیام تنباکو، جنبش مشروطیت ایران و جنبش ملی شدن صنعت نفت به رهبری شادروان دکتر مصدق است وفاداریم. به این معنا که دو آرمان بزرگ آزادی و استقلال همچنان معتبر است و ما همچنان برای تحقق این آرمان‌ها فعالیت می‌کنیم. اما شیوه‌های عمل تابع شرایط ویژه زمان می‌باشد. در دوران کنونی، ما مبارزه را بر اساس فعالیت علنی قانون استوار کرده‌ایم و در این راه حرکت می‌کنیم.

س ۵- آقای دکتر از شما به عنوان رهبر نهضت آزادی ایران درباره انتخابات مجلس شورای اسلامی سوال کنیم. آیا نهضت آزادی ایران انتخابات را تحریم خواهد کرد یا اینکه قصد دارد در آن شرکت کند؟

ج- یکی از وظایف اصلی و عمده یک گروه سیاسی، بخصوص وقتی که استراتژی مبارزه را فعالیت سیاسی علنی انتخاب کرده است، شرکت در انتخابات است. اما شرکت در انتخابات بدون قید و شرط امکان‌پذیر نیست. برای اینکه شرکت نهضت در انتخابات آینده یک طرف قضیه است و ممانعت حاکمیت کنونی از مشارکت نهضت در انتخابات قضیه دیگری است. مقامات دولتی به کرات اعلام کرده‌اند که نهضت آزادی ایران به عنوان یک گروه سیاسی حق مداخله و یا مشارکت در انتخابات را ندارد ولی افرادش می‌توانند کاندیدا بشوند. خوب، این حرف تازه‌ای نیست. هر شهروند ایرانی، بر طبق قانون می‌تواند کاندیدا شود و نیاز به کسب مجوز از هیچ مقامی ندارد. اما مساله مهم این است که اگر یک گروه سیاسی مثل نهضت آزادی بخواهد در انتخابات مشارکت کند، آیا به این معناست که باید یا خود کاندیداهایی را معرفی کند یا از کاندیداهای دیگران حمایت یا تأیید کند؟ مشارکت یک حزب سیاسی در انتخابات یعنی دادن برنامه و دعوت مردم به اینکه به یک برنامه سیاسی رأی دهند و نه به اشخاص. اینکه آیا حاکمیت کنونی می‌تواند چنین چیزی را تحمل کند یا نه، معلوم نیست. همانطور که عرض کردم، بحث اینکه انتخابات تحریم شود یا نشود الان زود است، باید منتظر عکس‌العمل‌های دولت نسبت به درخواست‌هایی که الان همه نیروهای ملی در داخل ایران مطرح می‌کنند باشیم و ببینیم چه پاسخ‌هایی خواهند داد.